Alytaus apylinkės teismo nutartis

2023-09-06, bylos Nr. T-401-445/2023

Teismas: Alytaus apylinkės teismas
Dokumentas: Nutartis
Data: 2023-09-06
Bylos Nr.: T-401-445/2023
Teisminio proceso Nr.: 1-01-1-01591-2022-5
Bylos rūšis: baudžiamoji byla

Teikimas Nr. T-401-445/2023

Teisminio proceso Nr. 1-01-1-01591-2022-5
Procesinio sprendimo kategorija: (S) 1.1.2.1; 2.1.10.1; 2.5.17; 2.5.19.

ALYTAUS APYLINKĖS TEISMAS
NUTARTIS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU
2023 m. rugsėjo 6 d.
Varėna

Alytaus apylinkės teismo Varėnos rūmų teisėjas Dalis Žilionis,

rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo nuteistojo R. M., gim. (duomenys neskelbtini), asmens kodas (duomenys neskelbtini) šiuo metu atlieka laisvės atėmimo bausmę Lietuvos kalėjimų tarnybos Pravieniškių 1-ajam kalėjime, prašymą dėl nusikalstamų veikų perkvalifikavimo ir bausmės sušvelninimo.

Aprašomoji dalis

Teismas nustatė:

R. M. Alytaus apylinkės teismo Varėnos rūmų 2022-06-01 nuosprendžiu buvo nuteistas:

R. M., asmens kodas (duomenys neskelbtini) pripažinti kaltu, padarius nusikaltimus, numatytus Baudžiamojo kodekso 178 straipsnio 2 dalyje ir skirti jam bausmes:

Motyvuojamoji dalis

pagal Baudžiamojo kodekso 178 straipsnio 2 dalį (dėl 2022-01-13 vagystės iš O. J. priklausančių patalpų) ir skirti laisvės atėmimą 2 (dvejiems) metams;

pagal Baudžiamojo kodekso 178 straipsnio 2 dalį (dėl 2022-03-10 vagystės iš O. J. priklausančių patalpų) ir skirti laisvės atėmimą 9 (devyniems) mėnesiams.

Vadovaujantis Baudžiamojo kodekso 63 straipsnio 1 dalimi, 4 dalimi, paskirtas bausmes iš dalies sudėti, prie griežčiausios bausmės, paskirtos už vieną iš padarytų nusikalstamų veikų, iš dalies pridedant švelnesnes bausmes ir paskirti galutinę subendrintą bausmę laisvės atėmimą dvejiems (2) metams trims (3) mėnesiams.

Vadovaujantis Baudžiamojo kodekso 64^1 straipsnio 1 dalimi, 2 dalimi, paskirtą bausmę sumažinti vienu trečdaliu ir nustatyti, kad R. M. paskirta vienerių (1) metų šešių (6) mėnesių laisvės atėmimo bausmė.

Taikant Baudžiamojo kodekso 75 straipsnio 2 dalį, 4 dalį, 5 dalies 5 punktą, 10 punktą, 6 dalį, R. M. atidėti paskirtos bausmės vykdymą vienerių (1) metų šešių (6) mėnesių terminui, paskiriant pareigas: pradėti dirbti, tęsti darbą; nevartoti psichiką veikiančių medžiagų (tame tarpe ir alkoholio) ir šias pareigas vykdyti per visą paskirtos bausmės atidėjimo laikotarpį; atlyginti nusikalstama veika padarytą turtinę žalą - 156 Eur ir šį įpareigojimą įvykdyti per du (2) mėnesius nuo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Vadovaujantis Baudžiamojo kodekso 66 straipsnio 1 dalimi, 2 dalimi, į R. M. paskirtą bausmę įskaityti laikinajam sulaikyme išbūtą laiką: nuo 2022-01-13 12:45 val. iki 2022-01-14 11:00 val. (viena diena), nuo 2022-03-11 08:35 val. iki 2022-03-11 15:35 val. (viena diena), prilyginant dviems (2) laisvės atėmimo dienoms.

Alytaus apylinkės teismo Varėnos rūmų 2022-10-03 nutartimi buvo panaikinta Alytaus apylinkės teismo Varėnos rūmų 2022-06-01 nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr.1-441-445/2022, R. M., asmens kodas (duomenys neskelbtini) paskirtas laisvės atėmimo bausmės vykdymo atidėjimas ir nutarta vykdyti paskirtą bausmę – vienerių (1) metų šešių (6) mėnesių laisvės atėmimo bausmę.

Alytaus apylinkės teismo Varėnos rūmuose 2023 m. liepos 27 d. gautas nuteistojo R. M. prašymas dėl nusikalstamos veikos perkvalifikavimo ir bausmės peržiūrėjimo, kuriuo nuteistasis prašo, atsižvelgiant į 2023 m. birželio 1 d. įsigaliojusius Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – ir BK) pakeitimus, peržiūrėti jo atžvilgiu baudžiamojoje byloje nusikalstamų veikų kvalifikavimą ir sušvelninti bausmę.

Kauno apygardos prokuratūros Alytaus apylinkės prokuratūros prokurorės atsiliepime į prašymą dėl nuosprendžio peržiūrėjimo prašoma nuteistojo R. M. prašymo netenkinti.

Atsiliepime nurodoma, kad 2023-04-27 priimtas BK 141, 156, 176, 178, 180, 181, 182, 183, 184, 189-1, 190, 192, 195, 196, 197, 199, 199-1, 199-2, 200, 201, 203, 204, 206, 207, 208, 209, 212, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 224-1, 246, 248, 253, 255, 256, 267, 267-1, 277, 281 straipsnių ir XXIX skyriaus pavadinimo pakeitimo, papildymo 253-2, 256-2, 260-1, 266-1, 267-2, 267-3, 276-4, 282-1 straipsniais ir 186, 298 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas Nr. XIV-1925 (toliau – Įstatymas), kurio pakeitimais sudarytos prielaidos itin plačiam nuteistųjų ratui lengvinti teisinę padėtį. Pakeitimai įsigaliojo 2023-06-01.

Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 362¹ str. 1 d. nustatyta, kad įstatymą, panaikinantį veikos nusikalstamumą, švelninantį bausmę arba kitokiu būdu lengvinantį veiką padariusio asmens teisinę padėtį, pagal nuteistojo, jo gynėjo prašymus, prokuroro, bausmės vykdymo institucijos teikimus taiko teismas, nagrinėjęs bylą pirmąja instancija. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta, kad priimant teismo nutartis, vadovaujamasi BK 3 straipsnio nuostatomis.

BK 3 str. reglamentuoja baudžiamojo įstatymo galiojimo laiką. BK 3 str. 1 d. numato, kad veikos nusikalstamumą ir asmens baudžiamumą nustato tos veikos padarymo metu galiojęs baudžiamasis įstatymas. Nusikalstamos veikos padarymo laikas yra veikimo (neveikimo) laikas arba baudžiamojo įstatymo numatytų padarinių atsiradimo laikas, jeigu asmuo norėjo, kad padariniai atsirastų kitu laiku. To paties straipsnio 2 dalyje numatyta, kad veikos nusikalstamumą panaikinantis, bausmę švelninantis arba kitokiu būdu nusikalstamą veiką padariusio asmens teisinę padėtį palengvinantis baudžiamasis įstatymas turi grįžtamąją galią, t. y. taikomas iki tokio įstatymo įsigaliojimo nusikalstamą veiką padariusiems asmenims, taip pat atliekantiems bausmę bei turintiems teistumą asmenims.

Teismui pateiktu prašymu nuteistasis prašo peržiūrėti nuosprendį ir sumažinti bausmę, skirtą nuosprendžiu, tačiau prokurorė, susipažinusi su teismo nuosprendžiu, sprendžia, kad nėra pagrindo veiką pagal BK 178 str. 2 d. perkvalifikuoti ir bausmę švelninti.

Alytaus rajono apylinkės teismo 2022-06-01 nuosprendžiu R. M. nuteistas pagal BK 178 str. 2 d. dėl vagysčių įsibraunant į patalpas. Ankstesnės redakcijos BK 178 str. 2 d. numatė baudžiamąją atsakomybę už svetimo turto

pagrobimą, esant veiką kvalifikuojančiam požymiui - įsibrovimui į patalpą. Baudžiamąją atsakomybę už vagystę, esant veiką kvalifikuojančiam požymiui - įsibrovimui į patalpą numato naujos redakcijos BK 178 straipsnio 3 dalis. Tačiau šie BK pakeitimai jokiais aspektais asmens teisinės padėties nelengvina, nes tiek ankstesnės redakcijos BK 178 str. 2 d. sankcijoje, tiek naujai įsigaliojusios redakcijos BK 178 str. 3 d. sankcijoje numatytos visiškai tokios pačios bausmių rūšys ir jų dydis: nustatyta, kad asmuo baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki šešerių metų. Todėl R. M. padaryta nusikalstama veika, už kurią jis nuteistas Alytaus apylinkės teismo Varėnos rūmų 2022-06-01 nuosprendžiu, neturi būti perkvalifikuota, o bausmė už ją negali būti sušvelninta.

Prašymas atmestinas.

BK 3 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad veikos nusikalstamumą panaikinantis, bausmę švelninantis arba kitokiu būdu nusikalstamą veiką padariusio asmens teisinę padėtį palengvinantis baudžiamasis įstatymas turi grįžtamąją galią, t. y. taikomas iki tokio įstatymo įsigaliojimo nusikalstamą veiką padariusiems asmenims, taip pat atliekantiems bausmę bei turintiems teistumą asmenims.

BPK 362¹ straipsnis numato įstatymo, panaikinančio veikos nusikalstamumą, švelninančio bausmę arba kitokiu būdu lengvinančio veiką padariusio asmens teisinę padėtį, taikymo tvarką. Šio straipsnio 1 dalis nustato, kad įstatymą, panaikinantį veikos nusikalstamumą, švelninantį bausmę arba kitokiu būdu lengvinantį veiką padariusio asmens teisinę padėtį, pagal nuteistojo, jo gynėjo prašymus, prokuroro, bausmės vykdymo institucijos teikimą taiko teismas, nagrinėjęs bylą pirmąja instancija.

2023 m. balandžio 27 d. priimtas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 141, 156, 176, 178, 180, 181, 182, 183, 184, 1891, 190, 192, 195, 196, 197, 199, 1991, 199², 200, 201, 203, 204, 206, 207, 208, 209, 212, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 224¹, 246, 248, 253, 255, 256, 267, 267¹, 277, 281 straipsnių ir XXIX skyriaus pavadinimo pakeitimo, Kodekso papildymo 253², 256², 260¹, 266¹, 267², 267³, 276⁴, 282¹ straipsniais ir 186, 298 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas Nr. XIV-1925 (toliau – Įstatymas). Šis Įstatymas įsigaliojo 2023 m. birželio 1 d.

2022-06-01 nuosprendžiu R. M. nuteistas dėl to, kad padarė svetimo turto vagystę įsibrovęs į patalpą, o būtent: 2022 m. sausio 13 d. apie 12.00 val. (duomenys neskelbtini), laužtuvu išlaužęs spyną, per duris įsibrovė į O. J. ir A. J. priklausantį namą ir pagrobė svetimą turtą, priklausantį O. J.: sportinį kilimėlį - 5 eurų vertės, 15 vnt. kapų žvakių - bendros 23 eurų vertės, tris puodelius arbatai - bendros 6 eurų vertės, puodą - 7 eurų vertės, keptuvę su stikliniu dangčiu - 10 eurų vertės, margą staltiesę - 7 eurų vertės, tris ritinėlius tualetinio popieriaus -bendros 1 euro vertės, įvairius siuvimo siūlus, adatas, prožektorių, mažas žvakutes - bendros 17eurų vertės, du dujinės viryklės degiklius - bendros 20 eurų vertės, šiltą margą antklodę - 20 eurų vertės, pūkinę pagalvę - 20 eurų vertės, šešias kuprines - bendros 24 eurų vertės, kiliminį takelį - 2 eurų vertės, žalios spalvos žvejo kostiumą - 40 eurų vertės, dvi poras guminių batų - bendros 12eurų vertės, geltoną lietpaltį - 40 eurų vertės, šešias striukes - bendros 150 eurų vertės, du pripučiamus čiužinius - bendros 25 eurų vertės, apsiaustą - 4 eurų vertės, trejus sportinius marškinėlius - bendros 15 eurų vertės, penkerius marškinius (ilgomis rankovėmis) - bendros 13eurų vertės, džinsines kelnes - 5 eurų vertės, ketverias sportines kelnes - bendros 16 eurų vertės, trikotažinį megztinį - 2 eurų vertės, dvi spalvotas plastmasines staltieses - bendros 6 eurų vertės, baltos spalvos prailgintuvą - 2 eurų vertės, du kilimėlius - bendros 9 eurų vertės, rožinės spalvos pledą - 5 eurų vertės, baltos spalvos paklodę - 3 eurų vertės, margą antklodės užvalkalą - 4 eurų vertės, elektrinį virdulį "Clatronic" - 20 eurų vertės, du virtuvinius rankšluosčius - bendros 4 eurų vertės, stalo įrankių dėtuvę su įvairiais stalo įrankiais (5 peiliai, 13 šakučių, 7 šaukštai, 4 stalo peiliai, 9 šaukšteliai) - bendros 21 euro vertės, ritinėlį maistinės plėvelės, pjaustymo lentelę, koštuvą, sijotuvą - bendros 22 eurų vertės, du ritinėlius popierinių rankšluosčių - bendros 1 euro vertės, stiklainį su įvairiais saldainiais - 6 eurų vertės, maisto produktus (indelis su kava „Tchibo

family“, stiklainis su cukrumi, 10 tirpios kavos pakelių, 2 sausos košės pakeliai) - bendros 6 eurų vertės, krepšelį su keturiomis garso kolonėlėmis su jungiamaisiais laidais - bendros 50 eurų vertės, juodos spalvos maišą su įvairiais žaislais - bendros 35 eurų vertės, tuo nukentėjusiajai O. J. padarydamas bendrą 678 eurų turtinę žalą.

Taip pat jis padarė svetimo turto vagystę įsibrovęs į patalpą, o būtent: 2022 m. kovo 10 d. vakare, tikslus laikas nenustatytas, (duomenys neskelbtini), per langą įsibrovė į O. J. ir A. J. priklausantį namą ir pagrobė svetimą turtą: dujų balioną - 80 eurų vertės, priklausantį O. J., tuo padarydamas nukentėjusiajai O. J. 80 eurų turtinę žalą.

Nuo 2023 m. birželio 1 d. (2023 04 27 įstatymo Nr. XIV-1925 (nuo 2023 06 01) redakcija) pasikeitė BK 190 straipsnis „Sąvokų išaiškinimas“. Šiame skyriuje nurodytas turtas yra labai didelės vertės, kai jo vertė viršija 900 MGL dydžio sumą, didelės vertės, kai jo vertė viršija 400 MGL dydžio sumą, bet neviršija 900 MGL dydžio sumos, nedidelės vertės, kai jo vertė viršija 3 MGL dydžio sumą, bet neviršija 10 MGL dydžio sumos.

Nusikalstamą veiką pagal BK 178 straipsnio 2 dalį kvalifikuojantis požymis – įsibrovimas į patalpas, todėl pagrobto turto vertė neturi reikšmės veikos kvalifikacijai.

Svetimo turto pagrobimas įsibrovus į patalpą (pažymėtina, kad šios veikos kvalifikavimui turto vertė reikšmės neturi, svarbus tik nusikaltimo padarymo būdas) iki 2023 m. birželio 1 d., kai įsigaliojo 2023 m. balandžio 27 d. įstatymas Nr. XIV-1925, buvo kvalifikuojamas kaip BK 178 straipsnio 2 dalyje numatytas nusikaltimas, po 2023 m. birželio 1 d. įsigaliojusių BK pakeitimų tokia veika atitinka nusikalstamos veikos, numatytos BK 178 straipsnio 3 dalyje, sudėties požymius. Tiek nuo 2023 m. birželio 1 d. įsigaliojusioje, tiek iki tol galiojusioje BK 178 straipsnio redakcijoje už svetimo turto vagystę įsibrovus į patalpą numatytos analogiškos alternatyvios bausmės: bauda, laisvės apribojimas, areštas ir laisvės atėmimas iki 6 metų. Dėl šios priežasties teismas sprendžia, jog baudžiamojo įstatymo pakeitimai, kuriems įsigaliojus nusikalstamos veikos – svetimo turto pagrobimo įsibrovus į patalpą – sudėtis išdėstyta to paties straipsnio kitoje dalyje, nekeičiant sankcijoje numatytų bausmės rūšių ir jų dydžių, niekaip nešvelnina nuteistojo R. M. teisinės padėties (neturi jokios reikšmės jo teisinei padėčiai).

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, R. M. padarytos nusikalstamos veikos, už kurias jis nuteistas Alytaus apylinkės teismo Varėnos rūmų 2022 m. birželio 1 d. nuosprendžiu, neperkvalifikuojamos ir bausmės už jas nešvelninamos (Įstatymo 55 straipsnio 2 dalis).

Rezoliucinė dalis

Teismas, vadovaudamasis BPK 362¹ straipsniu, 364 straipsnio 2 dalimi, 3 dalimi,

nutaria:

nuteistojo R. M. prašymą atmesti.

Nuteistojo R. M. prašymą dėl Alytaus apylinkės teismo Varėnos rūmų 2023 m. birželio 1 d. nuosprendžio baudžiamojoje byloje Nr. 1-441-445/2022 nusikalstamų veikų perkvalifikavimo ir R. M. paskirtų bausmių sušvelninimo atmesti.

Nutarties nuorašą išsiųsti nuteistajam R. M., prokuratūrai, Pravieniškių 1 – ojo kalėjimo administracijai.

Nutartis per septynias dienas nuo nutarties nuorašo gavimo dienos, gali būti skundžiama Kauno apygardos teismui per Alytaus apylinkės teismo Varėnos rūmus.

Teisėjas Dalis Žilionis